Załącznik nr 2
do Uchwały nr XIV/109/11
Rady Gminy Branice
z dnia 21 listopada 2011 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY BRANICE NA LATA 2009-2012 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2015

Branice, kwiecień 2009 r.

Wykonawca:

Kancelaria Samorządowa – Kansa
ul. Skalskiego 5/141
42-500 Będzin
tel. 32 290-05-09
fax. 32 290-05-09
opracowania@malegminy.pl
NIP 625-122-41-19
REGON 240943069

Zleceniodawca:

Urząd Gminy w Branicach
ul. Słowackiego 4
48-140 Branice

SPIS TREŚCI.

I.	PODSTAWA PRAWNA	5
II.	CEL I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
	METODOLOGIA WYKONANIA PROGNOZY	7
III.	GŁÓWNE ZAŁOŻENIA AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	9
	CELE AKTUALIZACJI POŚ	9
	CELE GŁÓWNE	9
	CELE SZCZEGÓŁOWE	9
	ZADANIA	10
	ZAŁOŻENIA ALTERNATYWNE	11
IV	ANALIZA	14
	AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY BRANICE	14
	WODY PODZIEMNE	14
	WODY POWIERZCHNIOWE	14
	POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	14
	GOSPODARKA ODPADAMI	16
	OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW	16
	HAŁAS	17
	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	18
	FORMY OCHRONY PRZYRODY	18
	LASY	19
	ZANIECHANIE REALIZACJI POŚ	21
	ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA	22
	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	22
	POLITYKA EKOLOGICZNA PAŃSTWA	23
	KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI 2010	25
	PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST STOSOWANYCH NA TERYTORIUM POLSKI	26
V.	ZAPOBIEGANIE/KOMPENSACJA NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	28
	ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	28

VI. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PROGRAMU 30

VII. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 31

BIBLIOGRAFIA 32

I. Podstawa prawna.

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko nakłada art. 46 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227, z późniejszymi zmianami), zgodnie z którym: przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają między innymi projekty: planów w dziedzinie gospodarki odpadami.

Odpowiedzialność za wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko spoczywa zgodnie z art. 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 (Dz. U. Nr 199 poz. 1227) na organie opracowującym projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47.

II. Cel i zakres prognozy oddziaływania na środowisko.

Zakres prognozy ustalony został zgodnie z ówcześnie obowiązującą ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z 2008 roku, Dz.U. Nr 25, poz.150 z późniejszymi zmianami) z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Opolu oraz zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227, z późniejszymi zmianami) z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu.

Prognoza została opracowana dla aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice, a jej nadrzędnym celem jest weryfikacja, czy treści zawarte w POŚ nie naruszają prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko prognoza oddziaływania na środowisko:

1. zawiera:
    a. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
    b. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
    c. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
    d. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
    e. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
2. określa, analizuje i ocenia:
    a. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
    b. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
    c. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
    d. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
    e. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
        - różnorodność biologiczną,
        - ludzi,
        - zwierzęta,

- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne,
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i międzyoddziaływaniami na te elementy,

3. przedstawia:
   a. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
   b. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Metodologia wykonania prognozy.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska oraz ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i stosownymi uzgodnieniami przyjęto układ treści prognozy odpowiadający wymaganiom zapisanym w wyżej wymienionych ustawach. Przy opracowaniu Prognozy przeanalizowano zapisy podstawowych dokumentów pozostających w ścisłym związku z Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Branice.

Celem przeprowadzonej analizy jest ocena czy i w jaki sposób zadania ujęte w ramach priorytetów programu mogą oddziaływać na środowisko. W pierwszej części przeprowadzona została analiza czy i w jakim zakresie zapisy ujęte w programie będą wspierały realizację celów umieszczonych w dokumentach strategicznych odnoszących się do problematyki środowiska i zrównoważonego rozwoju zarówno na szczeblu międzynarodowym jak i krajowym. Następnie na podstawie dokonanej oceny stanu środowiska w gminie zdefiniowano główne problemy w zakresie ochrony środowiska. W drugiej części dokonano identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych zadań. Na tym etapie posłużono się macierzą relacyjną elementów środowiska i zadań inwestycyjnych jaki i nieinwestycyjnych realizowanych w ramach poszczególnych prio-

rytetów, przedstawiającą w skondensowanej postaci możliwe oddziaływanie na środowisko. Przeanalizowano skutki środowiskowe dla następujących elementów:

- wody (podziemne i powierzchniowe),
- powietrze,
- bioróżnorodność,
- odpady,
- populacja oraz zdrowie ludzi.

Ustalono czy występuje jakiekolwiek oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, krótkoterminowe, długoterminowe, stałe czy chwilowe pomiędzy zadaniem a danym elementem środowiska. Określono czy oddziaływanie to może być negatywne (-), pozytywne (+) czy obojętne (0). W niektórych przypadkach oddziaływanie w zależności od aspektu jaki się rozważa może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny (-/+) wpływ na dany element środowiska. Ze względu na brak szczegółów co do sposobu realizacji poszczególnych zadań w prognozie zidentyfikowano tylko kierunki tych oddziaływań.

Określono wnioski w kontekście braku realizacji priorytetów projektu programu. Podstawową trudnością w sporządzaniu prognozy jest ogólny charakter projektu programu, co sprawia, że sformułowania prognozy zawarte w macierzy często mają charakter warunkowy i mogą być zmienne w zależności od warunków realizacji przedsięwzięcia.

III. Główne założenia aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice.

Cele aktualizacji POŚ.

Celem prognozy jest określenie skutków dla środowiska wynikających z realizacji ustaleń aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice. Przyjęcie POŚ jest formą podejmowania strategicznej decyzji umożliwiającej realizację kierunków rozwoju tego zakresu działalności w określonej perspektywie czasowej. Wynikiem procesu planowania jest dokument zawierający wizję rozwoju systemu zarządzania ochroną środowiska, określający opcje i warunki rozwiązań. Jest on także ważnym środkiem informacji, narzędziem kontroli i materiałem wykorzystywanym do rozwoju systemu w przyszłości. Właściwy system zarządzania ochroną środowiska musi opierać się na strategicznych wnioskach, które w tym przypadku są przedstawione w postaci dokumentów programowych. Najistotniejsza w nich jest strategiczna analiza możliwości technicznych, organizacyjnych oraz finansowych osiągnięcia określonych celów. Strategia winna wskazywać zatem również bariery i ograniczenia, które wynikają z analizy możliwości realizacyjnych. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice, będąca przedmiotem oceny, spełnia te wymagania.

Cele w aktualizacji zostały opracowane w oparciu o Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Branice do roku 2013. Cele zostały podzielone na: cele główne, szczegółowe oraz zadania. Przypisane im zostały również odpowiedzialności, okres realizacji oraz źródła finansowania.

Cele główne.

Cele główne mają za zadanie wskazywać ogólny kierunek w którym Gmina Branice chce podążać w przyszłości. Stanowią one ramy do określania bardziej konkretnych zadań. Są wytycznymi do zrealizowania w dłuższej perspektywie czasu.
Określone zostały następująco:

- rozbudowa istniejącego systemu sieci kanalizacyjnej,
- budowa nowych oraz remont istniejących ciągów komunikacyjnych na obszarze Gminy,
- ograniczenie wytwarzania odpadów,
- organizacja systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- organizacja systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów w Branicach,
- rewitalizacja obszarów poszpitalnych w Gminie Branice,
- poprawa stanu powietrza atmosferycznego,
- monitorowanie realizacji założeń Programu.

Cele szczegółowe.

Cele szczegółowe są określane dla bliższego okresu czasu i jak sama nazwa wskazuje, są uszczegółowieniem celu głównego. Na cel główny może się składać kilka

celów szczegółowych. W aktualizacji POŚ dla Gminy Branice zostały one zdefiniowane w sposób następujący:

- edukacja i promocja właściwych zachowań w zakresie wytwarzania odpadów (zwłaszcza odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych),
- kontrola istniejących zabezpieczeń wodnych i rozpoznanie potrzeb w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego,
- aktualizacja zasad organizacji systemu zbierania odpadów,
- identyfikacja gruntów zanieczyszczonych w celu podjęcia działań w celu doprowadzenia ich do stanu właściwego,
- identyfikacja lokalnych uciążliwych źródeł zanieczyszczenia powietrza oraz podejmowanie działań na rzecz ograniczenia tych uciążliwości.
- zapobieganie degradacji i erozji gleb poprzez racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi.

Zadania.

Zadania stanowią najbardziej szczegółową charakterystykę działań jakie stoją do wykonania przed Gminą Branice. Stanowią części składowe celów szczegółowych. Zależności między celami głównymi, celami szczegółowymi a zadaniami można przedstawić w następujący sposób:

- prowadzenie akcji edukacyjnych w placówkach oświatowych oraz bezpośrednio wśród mieszkańców w zakresie wpływu odpadów na zdrowie ludzi i środowisko,
- organizacja cyklu szkoleń dla rolników obejmujących zasady kodeksu dobrych praktyk rolniczych,
- edukacja oraz propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody i energii,
- propagowanie budowy lokalnych i przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie przewidzianych do skanalizowania,
- systemowe działania na rzecz ograniczenia niskiej emisji,
- wydruk i kolportaż ulotek, propagujących ograniczanie wytwarzania odpadów,
- aktualizacja zapisów regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie,
- aktualizacja wymagań dla podmiotów, prowadzących zbieranie odpadów komunalnych na terenie Gminy Branice,
- wydruk i kolportaż ulotek, propagujących wdrażanie systemu zbierania,
- prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami,
- kontrolowanie przez gminę zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- nadzór nad zawieraniem i wykonaniem umów pomiędzy właścicielami nieruchomości a podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- bieżąca aktualizacja ewidencji zawartych umów na selektywny odbiór odpadów komunalnych,

- dostosowanie systemu selektywnego zbierania odpadów surowcowych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej do przyjętych w Planie założeń,
- rozszerzenie zakresu systemu zbierania odpadów niebezpiecznych od mieszkańców według przyjętych w Planie założeń,
- kontynuacja selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych zgodnie z przyjętymi w Planie założeniami,
- wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania,
- popularyzacja wiedzy o walorach przyrodniczych Gminy,
- współpraca Gminy Branice z organizacjami odzysku w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów do maks. 85 %,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w roku 1995,
- wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych,
- bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska),
- rekultywacja składowiska odpadów komunalnych w Branicach,
- sporządzanie sprawozdań z realizacji planu gospodarki odpadami,
- aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Branice.

Założenia alternatywne.

Art. 51.2. pkt. 3) lit. b) ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Powszechnym kryterium wyboru oprócz efektów ekologicznych są względy finansowe. Ważne jest zatem, zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju, znalezienie takiego rozwiązania, by przy określonych środkach finansowych uzyskać optymalny efekt ekologiczny.

Cel głównym projektu POŚ odnosi się do zasady zrównoważonego rozwoju oraz kładzie nacisk na poprawę stanu środowiska na terenie gminy. Powiązania pomiędzy projektem programu a innymi dokumentami krajowymi w zakresie ochrony środowiska ujęto w poniższej tabeli.

dokument strategiczny	cel	priorytet w POŚ	kierunki działań
Polityka Ekologiczna Państwa	- wzmacnianie systemu zarządzania ochroną środowiska, - ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody,	ochrona przyrody, jakość powietrza atmosferycznego i zmiany klimatu, hałas, oddziaływanie pól elektroma-	wszystkie działania

	- zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, - dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski, - ochrona klimatu	gnetycznych, odpowiedzialność za szkody w środowisku	
Polityka Leśna Państwa	- powiększanie zasobów leśnych kraju, do 30% w 2020 roku i 33% w połowie XXI wieku, - sukcesywnie w miarę przekazywania do zalesienia gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa i osiągania przestrzennie optymalnej struktury lasów w krajobrazie przez ochronę i pełne wykorzystanie produkcyjnych możliwości siedlisk, - polepszenie stanu zasobów leśnych i ich kompleksową ochronę, - reorientację zarządzania lasami z poprzedniej dominacji modelu surowcowego na model proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej	ochrona i zrównoważony rozwój lasów	ochrona i zwiększenie zasobów leśnych
Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań	- rozpoznawanie i monitorowanie stanu różnorodności biologicznej oraz istniejących i potencjalnych zagrożeń, - usuwanie lub ograniczanie aktualnych i potencjalnych zagrożeń różnorodności biologicznej, - zachowanie i/lub wzbogacanie istniejących oraz odtwarzanie zanikłych elementów różnorodności biologicznej, - integracja działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej z działaniami ważnych dla tej ochrony sektorów gospodarki oraz administracji publicznej i społeczeństwa	ochrona gleb, ochrona przyrody	- ochrona różnorodności biologicznej, - ochrona i zwiększenie zasobów leśnych, - objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów o największych walorach przyrodniczych
Strategia Gospodarki Wodnej	- zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki przy poszanowaniu zasad zrównoważonego użytkowania wód, - osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wody zależnych, - podniesienie skuteczności ochrony przed powodzią i skutkami suszy	jakość wód	- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej, - ochrona przed zanieczyszczeniami ze źródeł punktowych i obszarowych, ochrona przed powodzią i skutkami suszy
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych	- konieczność osiągnięcia standardów jakości ścieków odprowadzanych do środowiska z oczyszczalni ścieków, - zapewnienie 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych, -wyposażenie aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej lub stosowanie systemów indywidualnych, - odpowiednie zagospodarowanie w środowisku osadów powstających w oczyszczalniach ścieków	jakość wód	ochrona przed zanieczyszczeniami ze źródeł punktowych i obszarowych
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010	- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju PKB, - zwiększenie udziału odzysku, w tym w	gospodarowanie odpadami	-ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów oraz stworzenie zintegrowanego

	szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska, - zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów, - zamknięcie do końca 2009r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa, - wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów, Stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce		systemu odzysku i unieszkodliwiania, - eliminowanie uciążliwości związanych z niewłaściwym postępowaniem z odpadami
Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej	- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010 roku i do 14% w 2020 roku w strukturze zużycia nośników pierwotnych	źródła odnawialne	wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Przedstawiona w powyższej tabeli analiza wskazuje na wysoką korelację priorytetów określonych w projekcie programu z zagadnieniami uwzględnionymi w dokumentach strategicznych w zakresie ochrony środowiska. Wszystkie elementy z tych dokumentów zostały uwzględnione i zaproponowano rozwiązania zgodne z celami określonymi na szczeblu krajowym. Priorytety i działania wyznaczone w projekcie programu realizują cele środowiskowe ujęte w dokumentach strategicznych. Nie stwierdzono także, aby były one sprzeczne z celami w zakresie ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu krajowym.

IV. Analiza.

Aktualny stan środowiska na terenie Gminy Branice.

Analizę i ocenę stanu środowiska przeprowadzono głównie w oparciu o badania wykonane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu.

Wody podziemne.

Jakość wód podziemnych województwa opolskiego badana jest w ramach monitoringu krajowego. W obrębie Gminy Branice nie usytuowano żadnego z otworów pomiarowych monitoringu krajowego, dlatego też do oceny jakości wód podziemnych przyjęto zlokalizowany w odległości około 1 km od zachodniej granicy Gminy otwór pomiarowy nr 627 Chróstno.

W Chróstnie jakość badanych wód odpowiadała klasie III. Pozaklasowe były wartości stężeń azotu amonowego i potasu. Normy pitne nie były zaś dotrzymane w zakresie manganu, azotu amonowego i utlenialności (*dane WIOŚ w Opolu z 2005 roku*).

Wody powierzchniowe.

Jakość wód powierzchniowych przepływających przez Gminę Branice kontrolowana jest w ramach monitoringu regionalnego. W obrębie Gminy oraz jej bliskiej okolicy ostatnie badania monitoringowe prowadzone były w 2005 roku. Badania prowadzono na następujących przekrojach:

- ciek Opawa – przekrój Bliszczyce,
- ciek Ostra – przekrój Pilszcz – ujście do Opawy (Gmina Kietrz),
- ciek Troja – przekrój Gródczanki – ujście do Psiny – (Gmina Kietrz).

W wyniku przeprowadzonych pomiarów określono, że wyżej wymienione cieki wodne zaliczają się do kategorii V w zakresie jakości wód. Za tą jakość odpowiadają:

- dla cieku Opawa – liczba bakterii feralnych oraz ogólna liczba bakterii coli,
- dla cieku Ostra – BZT_5, amoniak, azot Kjeldahla, fosforany, fosfor ogólny, liczba bakterii feralnych oraz ogólna liczba bakterii coli,
- dla cieku Troja – BZT5, fosforany, fosfor ogólny, liczba bakterii feralnych oraz ogólna liczba bakterii coli.

Powietrze atmosferyczne.

Ocenę jakości powietrza za 2009 rok wykonano w oparciu o art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza.

Celem prowadzenia corocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref w zakresie umożliwiającym:

- wykonanie klasyfikacji stref w oparciu o przyjęte kryteria,
- uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń na obszarze strefy w zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach,
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach,
- wskazanie potrzeb w zakresie wzmocnienia istniejącego systemu monitoringu i oceny.

Klasyfikacja stref w oparciu o następujące założenia:

- klasa A - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza,
- klasa B - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych,
- klasa C - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji; niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP.

Wyniki oceny jakości powietrza za rok 2009 na terenie województwa opolskiego sklasyfikowane pod kątem ochrony zdrowia ludzi

Lp	Strefa	Obszar strefy	Klasa strefy										Strefa	Klasa strefy
			SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P		ozon
1.	s. głubczycko-prudnicka	p. głubczycki	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	Woj. opolskie	C
		p. prudnicki												

Wyniki oceny jakości powietrza za rok 2009 na terenie województwa opolskiego sklasyfikowane pod kątem ochrony roślin

Lp.	Strefa	Obszar strefy	Klasa strefy		Strefa	Klasa strefy
			SO_2	NO_x		ozon
1.	s. głubczycko-prudnicka	p. głubczycki	A	A	Woj. opolskie	C
		p. prudnicki				

Opracowano na podstawie Inspekcji Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu – Stan Środowiska w Województwie Opolskim w roku 2009 – Biblioteka Monitoringu Środowiska Opole 2010

Cząstki pyłu wprowadzane są do atmosfery w wyniku emisji pierwotnej pochodzącej przede wszystkim z elektrowni, elektrociepłowni oraz procesów przemysłowych, emisji wtórnej związanej z panującymi warunkami meteorologicznymi oraz emisji niskiej pochodzącej z indywidualnych palenisk domowych.

Zanieczyszczenie powietrza dwutlenkiem siarki jest ściśle związane z emisją zanieczyszczenia ze stacjonarnych źródeł spalania paliw, tj. kotłowni oraz indywidualnych systemów grzewczych. Dwutlenek siarki powstaje podczas spalania związków siarki zawartych w paliwach, dlatego też rodzaj i jakość stosowanego paliwa ma olbrzymi wpływ na wielkość emisji SO^2. Okresem dominującej emisji dwutlenku siarki jest sezon grzewczy, czyli okres październik – marzec i właśnie w tym czasie zwłaszcza na obszarze Gminy obserwuje się najwyższy poziom jego stężeń.

Miejscowość	Typ pomiaru	Stężenie w µg/m^3			
		Dwutlenek siarki	Dwutlenek azotu	Pył zawieszony PM10	Benzen
Głubczyce	manualny	-	-	35,4	-
Głubczyce	pasywny	5,1	14,5	-	-
Głubczyce	pasywny	8,7	14,2	-	-
Baborów	pasywny	9,1	16,5	-	-
Kietrz	pasywny	5,1	13,6	-	-

Miejscowość	Typ pomiaru	Stężenie				
		As [ng/m^3]	Cd [ng/m^3]	Ni [ng/m^3]	Pb [µg/m^3]	B(a)P [ng/m^3]
Głubczyce	manualny	2,5	0,23	1,6	0,007	3,6

Poziomy średniorocznych stężeń podstawowych zanieczyszczeń powietrza w 2008 roku na podstawie wyników pomiarów z sieci monitoringowej dla powiatu głubczyckiego(dane WIOŚ w Opolu z 2008 roku)

Gospodarka odpadami.

Ocenia się, że zorganizowanym systemem zbierania odpadów objętych jest około 100 % mieszkańców Gminy Branice. W momencie opracowywania aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Branice na obszarze Gminy zawartych było 1247 umów na odbiór odpadów komunalnych.

Prowadzone na terenie Gminy kontrole zawierania umów na odbiór odpadów skutkują stopniowym uszczelnianiem systemu. Łącznie na terenie Gminy powstaje ponad 400 Mg odpadów komunalnych (o kodzie 20 03 01). Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Branice w 2008 roku na obszarze Gminy wytworzonych zostało 443 Mg wyżej wymienionych odpadów.

Na obszarze Gminy część odpadów komunalnych zbieranych jest selektywnie. Poniżej przedstawiono efekty selektywnego zbierania odpadów surowcowych na terenie Gminy Branice. Wszystkie zebrane odpady surowcowe zostały przekazane do odzysku innym podmiotom.

lp.	nazwa wskaźnika	rok 2007	rok 2008
1.	ilość zebranych odpadów komunalnych z terenu gminy [Mg/rok]	469,60	443,000
2.	ilość zebranych selektywnie materiałów opakowaniowych [Mg]	11,500	14,920
3.	ilość zebranych selektywnie odpadów elektrycznych i elektronicznych [Mg]	0,024	0,800
4.	ilość zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych [Mg]	-	14,800

Wydzieleniu ze strumienia odpadów komunalnych podlegają także odpady niebezpieczne. Na terenie Gminy zbierane są odpady wielkogabarytowe, zużyte sprzęty elektryczne i elektroniczne oraz baterie (w zakresie zbiórki zużytych baterii i małogabarytowych akumulatorów Gmina współpracuje z REBĄ Organizacją Odzysku).

Oczyszczanie ścieków.

W wyniku procesów oczyszczania ścieków powstają osady ściekowe, które są odpadem wymagającym oddzielnego ujęcia w systemie gospodarki odpadami, z racji powszechności wytwarzania, wzrastającej rokrocznie masy oraz niekorzystnych parametrów fizycznych, chemicznych i biologicznych. Osady ściekowe powstające w komunalnych oczyszczalniach ścieków klasyfikowane są w strumieniu odpadów z grupy 19. Ilość i jakość osadów powstających podczas procesu oczyszczania ścieków są zmienne, przy czym do głównych czynników powodujących zróżnicowanie ich właściwości zalicza się:

- rodzaj ścieków doprowadzanych do oczyszczalni (komunalne, przemysłowe, spływowe),
- wielkość ładunku zanieczyszczeń, jakimi obciążone są ścieki,
- rodzaj zastosowanych procesów oczyszczania (mechaniczne, biologiczne, chemiczne),
- sposób końcowej przeróbki osadów (procesy stabilizacji, zagęszczania i odwadniania).

Na terenie Gminy Branice istnieje oczyszczalnia ścieków komunalnych, w której wytwarzanych jest około 10 Mg/rok odpadów z grupy 19. Na poniższym wykresie przedstawiono poszczególne rodzaje odpadów wytwarzanych przez wyżej wymienioną oczyszczalnię: skratki; 0,741 Mg, zawartość piaskownika; 0,430 Mg, osady; 9,0 Mg.
Oczyszczalnia ta oczyszcza ścieki z Wojewódzkiego Szpitala w Branicach, osiedla mieszkaniowego oraz części mieszkańców wsi Branice. Oczyszczalnia ta, o projektowanej wydajności 842 m^3/dobę, oczyszcza ścieki za pomocą osadu czynnego w komorach napowietrzających przy pomocy 14 ruszt „Inka". Ze względu na fakt, iż przedmiotowa oczyszczalnia została oddana do eksploatacji w 1970 roku w chwili obecnej jej stan techniczny jest zły i wymaga modernizacji planuje się w latach 2009-2013 rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w Branicach.

Uzbrojenie terenu w sieć kanalizacyjną i sanitarną występuje jedynie w części wsi Branice (będącej w zarządzie Gminy). Ogólna długość kanalizacji na terenie Gminy wynosi 9,1 km (w tym 5,7 km tej sieci jest w zarządzie Gminy).
Na podstawie danych zawartych w Banku Danych Regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 31 grudnia 2008 roku) określono, iż na obszarze Gminy Branice

jedynie 1937 osoby korzystają z sieci kanalizacyjnej, co stanowi 26% ogółu mieszkańców Gminy.

Na terenie Gminy Branice znajdują się również cztery oczyszczalnie osiedlowe oczyszczające ścieki wyłącznie z osiedli mieszkaniowych oraz osadnik przepływowy trzykomorowy oczyszczający ścieki z Domu Pomocy Społecznej i osiedla mieszkaniowego:

- oczyszczalnia Wysoka o przepustowości 47,5 m^3/dobę oczyszczająca ścieki od 300 mieszkańców,
- oczyszczalnia Lewice o przepustowości 34,4 m^3/dobę oczyszczająca ścieki od 220 mieszkańców,
- oczyszczalnia Dzbańce o wydajności 142 m^3/dobę oczyszczająca ścieki od 380 mieszkańców oraz 135 pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej.
- oczyszczalnia Kolonia - Włodzienin o przepustowości 35,0 m^3/dobę oczyszczająca ścieki od 260 mieszkańców,
- osadnik przepływowy trójkomorowy Bliszczyce o pojemności 282,5 m^3 przyjmujący ścieki w ilości 45,0 m^3/dobę z Domu Pomocy Społecznej, osiedla mieszkaniowego oraz kilku domków jednorodzinnych (łącznie 126 mieszkańców) – w związku z faktem, iż ścieki po oczyszczeniu w przedmiotowym osadniku nie spełniają wymagań określonych w pozwoleniu wodnoprawnym osadnik ten wymaga modernizacji.

Hałas.

Hałas jest dźwiękiem nieprzyjemnym, niepożądanym, powodującym drażliwość, zmęczenie całego organizmu a szczególnie słuchu. Wywiera ujemny wpływ na zdrowie, zmniejsza wydajność pracy, utrudnia wypoczynek i koncentrację. Jest więc jednym z ważnych czynników decydujących o komforcie życia. Jest także jednym ze wskaźników określających jakość środowiska.

Głównym źródłem hałasu na terenie Gminy Branice są: transport samochodowy, związany z przebiegiem dróg powiatowych. Oceniając stan klimatu akustycznego, a szczególnie jego składowa pochodząca od źródeł komunikacyjnych, w Gminie Branice, można stwierdzić, że hałas komunikacyjny nie stanowi istotnego – wielkoobszarowego - zagrożenia dla środowiska na terenie całej Gminy. Zmierzone poziomy hałasu w poszczególnych wsiach zamykają sie w przedziale od 52,8dB (A) w Posucicach do 66dB(A) w Dzbańcach (*dane z PGO*). Zakładając, że pomiary wykonywane były w okresie letnim, a wiec w czasie, w jakim trwają intensywne prace rolne, można przyjąć, że przedstawiona charakterystyka klimatu akustycznego opisuje stan najbardziej niekorzystny.

Pola elektromagnetyczne.

Na obszarze Gminy dostępna jest sieć telefonii komórkowej następujących operatorów:

- Plus GSM,
- ERA GSM,
- Orange,

- Play.

Formy ochrony przyrody.

Gmina Branice nie może poszczycić się znaczną ilością zasobów przyrodniczych, które byłyby objęte ochroną prawną. W chwili obecnej ochroną prawną objęty jest jedynie fragment południowego podnóża Gór Opawskich zajmujący w obrębie gminy powierzchnię 105 ha. Obszar ten wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu „Mokre-Lewice".

W obrębie gminy nie zinwentaryzowano występowania obszarów, których walory, zgodnie z zaleceniami Dyrektyw Unii Europejskiej [Dyrektywy Ptasiej i Dyrektywy Siedliskowej] kwalifikowałyby je do włączenia do europejskiej sieci NATURA 2000.

Gmina może zaś poszczycić sie nagromadzeniem stosunkowo dużej ilości elementów kulturowych, z których wiele wpisanych jest do rejestru zabytków. Szczególną ochroną prawną, na mocy ustawy o ochronie zabytków, objęte są zabytkowe parki wiejskie w Branicach o powierzchni 3,0 ha i Posucicach – powierzchnia 1,33 ha oraz parki podworskie w Boboluszkach i Wysokiej.

Gmina Branice pod względem czystości powietrza należy do III klasy (najwyższa klasa czystości) we wszystkich ocenianych parametrach. Niewielkie zanieczyszczenia (poniżej dopuszczalnych) pochodzą z pieców grzewczych opalanych węglem. Problem zanieczyszczenia powietrza praktycznie nie ma istotnego znaczenia na całokształt ochrony środowiska gminy. Z jednej strony na terenie gminy nie istnieją emitory zanieczyszczeń powietrza, zagrażające sąsiednim obszarom samorządowym, a z drugiej strony w bliższym i dalszym sąsiedztwie gminy nie istnieją emitory, w sposób istotny, zanieczyszczające powietrze nad obszarami gminy Branice. Niemniej stale wzrastające wymogi ochrony atmosfery sprawiają, że ten problem, pomimo aktualnie dobrej sytuacji, nie może być pominięty w polityce ekologicznej gminy. Wagę tego problemu w szerszej skali wyznacza fakt szerokiego monitoringu w skali krajowej i ponad krajowej (kwestia tzw. niskiej emisji).

Obszar Chronionego Krajobrazu – rejon Mokre-Lewice (też tzw. Las Mokre-Lewice) został powołany uchwałą nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku w sprawie ochrony walorów krajobrazu (Dz.Urz. Woj. Opolskiego Nr 19 z dnia 17 lipca 1989 roku, poz. 231 z późniejszymi zmianami).

Obszar chronionego krajobrazu wynosi 8.190 ha. Obszar ten jest drugim położonym w granicach Polski fragmentem Gór Opawskich. Należy do Przedgórza Sudeckiego, leżącego na przedpolu Sudetów Wschodnich. Teren jest mocno pofałdowany, częściowo zalesiony, o dużych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Krajobraz stromych, częściowo zalesionych stoków, malowniczych dolin, niewielkich zbiorników zaporowych przyciąga tu licznych turystów.

Na terenie wyżej wymienionego obszaru można spotkać rośliny chronione:

- wawrzynek wilczełyko,
- dziewięćsił bezłodygowy,
- rokitnik pospolity,
- marzanka wonna,
- kalina koralowa,

- konwalia majowa,
- bławnik mieczolistny.

Lasy.

Lasy na terenie Gminy Branice zarządzane są przez Nadleśnictwo Prudnik oraz Nadleśnictwo Rudy Raciborskie w niewielkiej części w obrębie miejscowości Dzbańce. Nadleśnictwo Prudnik leży w południowo-zachodniej części województwa opolskiego.

Nadleśnictwo Rudy Raciborskie leży u wrót Bramy Morawskiej, po obu stronach Odry. W swym obecnym zasięgu terytorialnym Nadleśnictwo Rudy Raciborskie obejmuje w części lub w całości dwadzieścia miast i gmin województwa śląskiego i opolskiego. Grunty będące w zarządzie Nadleśnictwa podzielono na dwa obręby leśne: Rudy i Kuźnia Raciborska oraz trzynaście leśnictw.

Grunty Nadleśnictwa Prudnik rozciągają się na obszarze około 1500 km^2 , szerokim pasem wzdłuż granicy Państwa.

Granica Nadleśnictwa z uwagi na ukształtowanie terenu, dawny charakter własności lasów, żyzne gleby – jest nieregularna z licznymi załamaniami. Dużą powierzchnię zajmują Góry Opawskie pokryte drzewostanami iglastymi. W obrębie Prudnika , w pięciu większych kompleksach leśnych (leśnictwa Pokrzywna, Moszczanka , Dębowiec i Trzebina) południową oraz w leśnictwie Opawice północną i zachodnią granicę stanowi granica Państwa z Republiką Czeską.

Kompleks leśny ,,Głuchołazy,, – od północy graniczy z lasami komunalnymi miasta Głuchołazy, a kompleks ,,Ściborzyce,, – od południa graniczy z lasami miasta Głubczyce. Na pozostałych odcinkach, grunty Nadleśnictwa graniczą z 3 miastami i 106 wsiami oraz z PKP, z ODGW, Dyrekcją Okręgową Dróg Publicznych i z WZMiUW.

Teren Nadleśnictwa położony jest we wschodniej części Niziny Śląskiej. W linii prostej PN-PD 76 km , W-Z 77 km. Rozciąga się w przybliżeniu między 50°06 szerokości geograficznej północnej oraz 17°04 a 18°01 długości geograficznej wschodniej. Odległości w linii prostej między najdalej wysuniętymi kompleksami wynoszą:
- w kierunku NW-SE - 75 km,
- w kierunku NE-SW - 30 km,
- w kierunku N-E - 65 km.

Nadleśnictwo składa się z dwóch Obrębów Prudnik i Szklary. Obręb Prudnik zajmuje południowo-wschodnią część obszaru Nadleśnictwa (około 52 % powierzchni), natomiast Obręb Szklary część północno-zachodnią (około 48 % powierzchni).

Nadleśnictwo Prudnik jest najdalej na zachód wysuniętym Nadleśnictwem, wchodzącym w skład RDLP w Katowicach. Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w Prudniku. Sieć dróg jest dobrze rozwinięta. Główne z nich to drogi relacji : Kędzierzyn - Prudnik - Nysa - Kłodzko , Głuchołazy - Nysa - Brzeg , Głuchołazy - Prudnik , Prudnik - Głubczyce - Pietrowice.

Nadleśnictwo swoim zasięgiem obejmuje obszar bardzo zróżnicowany pod względem rzeźby terenu , budowy geologicznej i innych elementów środowiska geograficznego, które powodują znaczną zmienność panujących tu warunków środowiska przyrodniczego. Według ,,Regionalizacji przyrodniczo-leśnej,, obszar Nadleśnictwa leży w zasięgu V Krainy Śląskiej 3 Dzielnicy Przedgórza Sudeckiego i Płaskowyżu Głubczyckiego.

Część północno-zachodnia Nadleśnictwa (Obręb Szklary) w Mezoregionie Przedgórza Sudeckiego, zaś część południowo-wschodnia (Obręb Prudnik) w Mezoregionie Płaskowyżu Głubczyckiego. Niewielka północno-wschodnia część Obrębu Prudnik należy do 4 Dzielnicy Równiny Niemodlińsko-Grodkowskiej Mezoregionu Równiny Grodkowskiej. Obszar Nadleśnictwa leży w zasięgu trzech jednostek odmiennych pod względem budowy geologicznej: Gór Opawskich, jednego z pasm Sudetów Wschodnich, wschodniej części Przedgórza Sudeckiego oraz Płaskowyżu Głubczyckiego zaliczanego do Niziny Śląskiej.

Obszar Nadleśnictwa, podobnie jak obszar całej Polski jest miejscem ścierania się aktywności dwóch typów klimatu: oceanicznego i kontynentalnego, a ogólny przebieg pogody posiada charakter klimatu przejściowego z przewagą cech oceanicznych. Położenie oraz zróżnicowanie geomorfologiczne powierzchni Nadleśnictwa, powodują dużą zmienność elementów klimatu w poszczególnych częściach jego obszaru. W części południowo-zachodniej i zachodniej decydującym czynnikiem jest obecność Sudetów z pasmem Gór Opawskich. W części południowo wschodniej nie bez znaczenia jest otwarcie Kotliny Śląskiej w kierunku południowym przez Bramę Morawską , na ciepłe o dużych prędkościach masy powietrza.

Cały obszar Nadleśnictwa Prudnik należy do górnego odcinka zlewni Odry – cieku I rzędu. Z terenu Nadleśnictwa wody odprowadzają cieki II i dalszych rzędów, będące lewobrzeżnymi dopływami Odry. Najważniejsze z nich to: Psina z Troją , Stradunia, Osobłoga z Prudnikiem i Białą, Nysa Kłodzka z Białą Głuchołaską oraz Oławą. Ze względu na ukształtowanie terenu , wszystkie w górnym biegu mają charakter górski , w dolnym zaś nizinny.

Zróżnicowana budowa geologiczna i ukształtowanie terenu Nadleśnictwa, warunkuje różne układy wód gruntowych na jego obszarze. Pierwszy poziom wód gruntowych występuje najpłycej w dolinach rzecznych (0-2 m).

W dolinach płaskich, płytko rozciętych zwierciadło wody gruntowej występuje na głębokości około 0,5 m. Często występuje na powierzchni, powodując stałe zabagnienie terenu. W dolinach głęboko rozciętych, lustro wody gruntowej występuje na głębokości 1-2 m. Treny położone wyżej, odznaczają się głębokim lustrem wody (2-5 m). Na obszarze Płaskowyżu Głubczyckiego, zwierciadło wód gruntowych występuje na głębokości 5-20 m. Najniżej na głębokości 10-20 m, a miejscami poniżej 20 m, wody gruntowe występują na obszarze Gór Opawskich oraz wyższych położeniach terenu Przedgórza Sudeckiego.

Zwierciadła wód gruntowych wykazują duże wahania uwarunkowane ilością opadów atmosferycznych , charakterem utworów wodonośnych i rzeźbą terenu, a w sąsiedztwie rzek – wodostanem. Przeciętnie w skali roku wahania te wynoszą około 2 m, a w dnach dolin rzecznych, wahania nie przekraczają 1m.

Zaniechanie realizacji Programu Ochrony Środowiska.

Programy Ochrony Środowiska jest dokumentem, którego głównym celem jest określenie dla danej jednostki terytorialnej drogi do osiągnięcia celów w przedmiotowej dziedzinie, ustalonych wcześniej na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Należy przez to rozumieć to, że odstąpienie od wdrażania zapisów przedmioto-

wych dokumentów oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki.

W przypadku braku realizacji POŚ przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu ochrony środowiska. Potencjalne zmiany aktualnego stanu środowiska są funkcją czasu, środków finansowych pozostających w dyspozycji budżetu państwa, samorządów i podmiotów gospodarczych oraz aktywności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym dotacji z UE, przeznaczanych na cele rozwojowe infrastruktury i ochronę środowiska a także ewolucji ekosystemów i gatunków, w tym sukcesji.

Brak realizacji POŚ przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego, zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną. Pozostawienie przyrody bez jakiejkolwiek ingerencji człowieka ma niemal zawsze pozytywny skutek ponieważ wzrasta jej naturalność, wykształca się właściwa struktura i funkcje biocenoz oraz pełnia różnorodności biologicznej. Tylko w niewielu przypadkach, kiedy ochronie podlegają ekosystemy niestabilne, np. łąki, wymagana jest stała ingerencja człowieka w celu utrwalenia konkretnych stadiów sukcesyjnych. W przypadku łąk jest to koszenie. Przy maksymalnym ograniczeniu negatywnego wpływu na przyrodę podejmowanych inwestycji jest duża szansa na poprawę stanu przyrody.

W poniższej tabeli przedstawiono potencjalny wpływ programu (poszczególnych zadań w ramach programu) na poszczególne elementy środowiska.

zadanie	wody	powietrze	odpady	bioróżnorodność	populacja oraz zdrowie ludzi
opracowanie i wdrażanie programów edukacji ekologicznej	+	+	+	+	+
stworzenie publicznych rejestrów i elektronicznych baz danych o środowisku,	+	+	+	+	+
rozwój sieci wodociągowej oraz systemów uzdatniania wody	0/-	0	0	0	+
likwidacja niezorganizowanych zrzutów ścieków	+	0	0	+	+
prowadzenie szkoleń dla rolników w zakresie prawidłowego postępowania z nawozami i środkami ochrony roślin	+	0	+	+	+
budowa i modernizacja zbiorników retencyjnych	+/-	0	+/-	+/-	+
rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	+	0	+	+	0
ponowne włączanie zdegradowanych powierzchni do obiegu gospodarczego	0	0	+	+	0
wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej	0	0	0	+	0
prowadzenie stałego monitoringu środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym	+	+	+	+	0
zwiększenie lesistości	+	+	+	+	+
termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej	0	+	+	+	+
promocja ekologicznych źródeł energii	0	+	+	0	+
modernizacja nawierzchni dróg	0	+	0	-	+
uwzględnienie wyników badań i analiz dotyczących pól elektromagnetycznych	0	0	0	0	+

w planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach lokalizacyjnych					
preferowanie niskokonfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	0	0	0	0	+
optymalizacja zużycia wody przez zapobieganie stratom wody na przesyle oraz wprowadzenie zamkniętych obiegów wody w przemyśle i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników	+	0	0	0	0
wprowadzenie bezodpadowych i małoodpadowych technologii produkcji	+	+	+	+	+
eksploatacja złóż uwzględniająca zasady racjonalnej gospodarki, zgodnie z warunkami koncesji przy minimalizacji naruszenia wartości przyrodniczej	0	0	+	+	0

(+) oddziaływanie pozytywne (-) oddziaływanie negatywne (0) brak oddziaływania

Znaczące oddziaływania.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice będzie realizowana poprzez ustanowione cele główne, cele szczegółowe oraz zadania. Nie określają one rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz.U. Nr 257, poz. 2573, z późniejszymi zmianami).

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Zgodnie z art. 104.1 pkt. 2, art. 104 oraz 105 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się:

- w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczpospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów planów, jak również
- na wniosek innego państwa, na którego terytorium może oddziaływać realizacja projektu dokumentu,
- gdy możliwe oddziaływanie pochodzące spoza granic Rzeczypospolitej Polskiej mogłoby ujawnić się na jej terytorium.

W ramach przeprowadzanej analizy nie stwierdza się możliwości znacznego transgranicznego oddziaływania na środowisko z terytorium Rzeczpospolitej Polskiej na skutek realizacji aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice.

Polityka ekologiczna państwa.

Polityka Ekologiczna Państwa jest drugim z rzędu tego rodzaju dokumentem strategicznym pod rządami ustawy – Prawo ochrony środowiska. Obejmuje ono okres lat 2007- 2010 z perspektywą do roku 2014.

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa będzie „zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego".

Priorytety i cele sformułowane zostały w 3 działach z podziałem na kierunki działań w latach 2007- 2010 i cele średniookresowe do 2014 roku:

- kierunki działań systemowych:
    - projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów,
    - uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego,
    - jak najszersze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie,
    - podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie",
    - zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska,
    - stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody – w przypadku jej wystąpienia koszty naprawy szkody muszą w pełni ponieść jej sprawcy,
    - przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju tak, aby wszystkie decyzje lokalizacyjne miały swoje uzasadnienie w aktualnych i starannie sporządzonych planach zagospodarowania przestrzennego na poziomie gminy, powiatu i województwa,
- ochrona zasobów naturalnych:
    - zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną,
    - prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych poprzez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego – oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
    - racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów

wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz wprowadzenie systemu samofinansowania gospodarki wodnej,
  - dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona Głównych Zbiorników Wód Podziemnych przed zanieczyszczeniem,
  - rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego,
  - przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne,
  - zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą,
  - racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją,
  - doskonalenie prawodawstwa dotyczącego ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych,
  - ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin,
  - eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin,
  - wzmocnienie ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego,
  - wykonanie bilansu pojemności struktur geologicznych, w których możliwa jest sekwestracja dwutlenku węgla na terenie Polski,
  - rozpoznanie geologiczne złóż soli kamiennej, wyczerpanych złóż ropy i innych struktur geologicznych pod kątem magazynowania ropy naftowej i gazu ziemnego oraz składowania odpadów, w tym promieniotwórczych,
  - dokończenie dokumentowania zasobów dyspozycyjnych wód leczniczych i termalnych oraz Głównych Zbiorników Wód Podziemnych,
- poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:
  - dalsza poprawa stanu zdrowotnego obywateli w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska,
  - wypełnienie przez Polskę zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych,
  - całkowita likwidacja emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i stosowania na terytorium Polski,
  - zapewnienie do końca 2015 roku 75 % redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych kończąc krajowy program budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych dla wszystkich aglomeracji powyżej 2000 RLM – osiągnięcie tego celu będzie oznaczało przywrócenie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych w całym kraju,
  - utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),

- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE,
- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych,
- wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 roku o odpadach wydobywczych),
- eliminacja kierowania na wysypiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50 % w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych,
- dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe,
- zabezpieczenie społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010.

KPGO określa główne cele w zakresie gospodarki odpadami, które należy osiągnąć do 2010 roku, a brzmią one następująco:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 roku wszystkich krajowych składowisk niespełniających przepisów prawa,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

Cele zatem odzwierciedlają dążenie do zwiększenia skuteczności stosowania istniejącego prawa. Ich realizacji służyć będą wyznaczone cele szczegółowe. Dla odpadów komunalnych w szczególności cele te brzmią następująco:

- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do końca 2007 roku,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010, najpóźniej do końca 2007 roku,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:

- w 2010 roku więcej niż 75%,
- w 2013 roku więcej niż 50%,
- w 2020 roku więcej niż 35%

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku,

- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 roku,
- zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do max. 200 obiektów do końca 2014 roku.

Cele, których osiągniecie zakładano w 2007 roku, dotyczące objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych (zarówno zmieszanych jak i surowcowych), nie zostały zrealizowane. Przyczyną tego jest z pewnością w dużej mierze niewystarczająca skuteczność działań organów, odpowiedzialnych za organizację systemu zbierania odpadów.

W odniesieniu do komunalnych osadów ściekowych cele do 2018 roku dotyczą:

- ograniczenia składowania osadów ściekowych,
- zwiększenia ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi,
- maksymalizacji stopnia wykorzystania substancji biogennych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

W dniu 14 maja 2002 roku Rada Ministrów przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski". Realizacja Programu została przewidziana na lata 2003 – 2032, głównie z uwagi na wieloletnią trwałość płyt azbestowo-cementowych i innych wyrobów stosowanych w budownictwie, dużą ilość tych wyrobów oraz wysokie koszty usuwania. Cele „Programu …" sformułowane zostały następująco:

- sukcesywne eliminowanie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest i oczyszczenie z nich terytorium Polski
- eliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych kontaktem z azbestem,
- sukcesywna likwidacja negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie do spełnienia wymogów ochrony środowiska.

W „Programie..." przyjęto założenie, że w ciągu trzydziestoletniego okresu jego realizacji, tj. od 2003 roku do 2032 roku nastąpi:

- wdrożenie stosowanych w Unii Europejskiej przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- oczyszczenie terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- unieszkodliwianie odpadów azbestowych znajdujących się na drogach i placach,

- złożenie odpadów azbestowych na 84 składowiskach o powierzchni od 1 do 5 ha, zlokalizowanych na terenie całego kraju,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych oddziaływaniem azbestu,
- likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko.

W tym celu zaplanowano realizację takich zadań, jak:

- prowadzenie działalności informacyjno-popularyzacyjnej na temat azbestu,
- prowadzenie działalności szkoleniowej dla pracowników administracji państwowej,
- utworzenie Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zawodowego Związanych z Azbestem,
- utworzenie bazy danych o lokalizacji, ilości i stanie istniejących wyrobów zawierających azbest, oraz utworzenie bazy danych niezbędnych do skutecznego monitorowania realizacji zadań przewidzianych „Programem...",
- opracowanie wojewódzkich, powiatowych i gminnych planów ochrony przed szkodliwością azbestu oraz programów usuwania wyrobów zawierających azbest,
- wspieranie inicjatyw samorządu terytorialnego dotyczących oczyszczania miejsc publicznych z azbestu,
- budowę składowisk odpadów zawierających azbest,
- monitorowanie realizacji „Programu…",
- usunięcie wyrobów zawierających azbest.

Jako docelowy przyjęto 30-letni okres realizacji tego programu (rok 2032 jako termin osiągnięcia celów). Według doniesień Ministra Gospodarki, w 2008 roku dokument przestanie obowiązywać (ze względów prawnych nie można go była poddać potrzebnej aktualizacji), a w jego miejsce Rada Ministrów zatwierdzi „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2008-2032".

V. Zapobieganie/kompensacja negatywnych oddziaływań na środowisko.

Przez kompensację przyrodniczą rozumie się zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesienie, zadrzewienia lub tworzenie skupień roślinności prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównanie szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice nie zakłada realizacji zadań o negatywnym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, zatem nie istnieje potrzeba stosowania działań kompensacyjnych.

Środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko.

Środkami zapobiegającymi negatywnemu oddziaływaniu na środowisko są rozwiązania zaproponowane w aktualizacji przedmiotowego programu. Niemniej należy pamiętać, iż w wyniku realizacji zapisów tego opracowania mogą powstać negatywne oddziaływania. Adekwatnie do wskazanych negatywnych oddziaływań, przewiduje się przede wszystkim następujące środki zapobiegające oraz ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć stanowiących praktyczny wymiar realizacji programu (w proces ten powinni być angażowani nie tylko projektanci i przedstawiciele administracji samorządowej, ale i służby ochrony przyrody, środowisko naukowe i organizacje społeczne),
- ścisły nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją programu oraz miarodajny monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z programem oraz zasadami ochrony środowiska – m.in. poprzez włączanie się do postępowań administracyjnych różnych kompetentnych podmiotów na prawach strony (m.in. służb administracji),
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,
- konsolidacja informacji o stanie i ochronie środowiska oraz gospodarce odpadami (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – Urząd Wojewódzki, WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Urząd Gminy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i inne),
- promowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych w gospodarce odpadami i ochronie środowiska, uwzględniających wymogi najlepszej dostępnej techniki oraz zasad dobrej praktyki i rzetelnej wiedzy technicznej i naukowej,
- cykl działań edukacyjnych dla społeczeństwa,
- wzmocnienie (finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.

Realizacja programu nie przewiduje skutków czy oddziaływań środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej, w związku z czym nie

przewiduje się podjęcia działań kompensacyjnych, choć nie można wykluczyć że szczegółowy raport oddziaływania na środowisko którejś z planowanych inwestycji wymusi podjęcie takich działań. Do przedsięwzięć realizowanych w ramach programu, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej tj. wodociągi, a także w fazie eksploatacji i modernizacji drogi gminne.

Negatywne oddziaływanie można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jaki i w fazie eksploatacji inwestycji, także pozwoli istotnie ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, itp.,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt. Niemniej na obecnym etapie nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych realizacją programu, które wymagałyby kompensacji. Przy realizacji poszczególnych rozwiązań należy szczegółowo przebadać już konkretne przedsięwzięcia pod kątem ich oddziaływania na środowisko. W wyniku tej analizy koniecznym może okazać się podjęcie odpowiednich działań zapobiegawczych bądź nawet kompensacyjnych, np.:

- translokacje populacji gatunków podlegających ochronie prawnej i zagrożonych w siedliska zastępcze,
- wykupywanie gruntów przeznaczonych dla realizacji celów ochrony przyrody jako rekompensaty za spowodowane straty w środowisku przyrodniczym,
- stosowanie nasadzeń kompensacyjnych w przypadku konieczności likwidacji fragmentów zakrzewień lub zadrzewień w dolinach rzecznych,
- budowa niewielkich zbiorników w dolinach rzecznych jako imitacji starorzeczy (w przypadku konieczności likwidacji naturalnych starorzeczy w związku z budową obwodnic, obwałowań, czy innych prac hydrotechnicznych),
- przeznaczanie jak największej powierzchni rekultywowanych wyrobisk czy innych terenów pod naturalną sukcesję, w umownym „ekologicznym" kierunku rekultywacji.

VI. Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektowanego programu.

Wdrażanie w życie rozwiązań przewidzianych w programie wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Monitorowanie to winno stać się stałym zadaniem zespołu odpowiedzialnego za nadzorowanie wdrażania programu. Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń programu ochrony środowiska, a także określenia problemów w osiąganiu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem, w tym gospodarką odpadami, planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów na rynku odpadów a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

Projekt aktualizacji programu określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku. Dla każdego wskaźnika określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Ocena realizacji programu na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie co dwa lata. W ramach prac nad niniejszą prognozą dokonano ich oceny i weryfikacji. Zamieszczone w programie wskaźniki monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji.

VII. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko nakłada art. 46 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie z którym przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: planów w dziedzinie gospodarki odpadami.

Odpowiedzialność za wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko spoczywa zgodnie z art. 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 (Dz. U. Nr 199 poz. 1227) na organie opracowującym projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47.

Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana została dla aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice.

Zasadniczym celem prognozy jest określenie czy projekt POŚ nie narusza zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Kluczowym elementem jest równoważne traktowanie ochrony środowiska przyrodniczego, zrównoważonego rozwoju oraz priorytetów gospodarczych i społecznych.

Zadaniem prognozy jest jednocześnie ułatwienie identyfikacji skutków środowiskowych spowodowanych realizacją zapisów w POŚ w przyszłości.

„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Branice" jest dokumentem strategicznym, określającym zasady postępowania oraz działania dla Gminy Branice w zakresie ochrony środowiska naturalnego. Wskutek realizacji wyznaczonych zadań osiągnięte zostaną cele, gwarantujące poprawę jakości stanu środowiska naturalnego na terenie Gminy, a co za tym idzie – warunków życia oraz zdrowia jej mieszkańców. Rozszerzenie zakresu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, powstających na terenie Gminy, zwiększenie udziału odpadów kierowanych do odzysku, ograniczenie ilości odpadów unieszkodliwianych na składowisku, w szczególności odpadów biodegradowalnych, minimalizować będą negatywne wpływy na komponenty, jak i środowisko jako całość.

Aktualizacja POŚ określa zasady oceny i monitorowania efektów jego realizacji. W dokumentach tych zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, które pozwolą określić stopień realizacji poszczególnych działań i związane z tym zmiany w środowisku. Dla każdego wskaźnika określono także źródło pozyskiwania danych do weryfikacji, co znacznie ułatwi ich uzyskanie. Ocena realizacji POŚ na podstawie wyznaczonych wskaźników dokonywana będzie co dwa lata. W ramach prac nad niniejszą prognozą dokonano ich oceny i weryfikacji. Zamieszczone w POŚ propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji.

Bibliografia.

1. Główny Urząd Statystyczny – Bank Danych Regionalnych
2. „Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym", Ministerstwo Środowiska
3. Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej
4. Projekt Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
5. Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010
6. II Polityka Ekologiczna Państwa (dokument z perspektywą do 2025)
7. Kondracki J. „Geografia fizyczna Polski", Warszawa
8. Pospiszyl B. „Józef Martin Nathan Biskup pogranicza i jego dzieło", Gmina Branice
9. „Charakterystyka Stanu Środowiska Powiatu Głubczyckiego", październik 2004 roku
10. „Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla Gminy Branice", sierpień 2005 roku
11. „Plan rozwoju lokalnego Gminy Branice do roku 2013", 2007
12. „Informacja o stanie środowiska w województwie opolskim w roku 2005", Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu,
13. „Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2007-2010 z perspektywą do roku 2014"